

ከስምምነቱ ምን እንጠቀማለን?

ይሁን ታፈረ 05-30-18

በቅርቡ “AfricaNews.com” የተሰኘ ድረ ገጽና “Xinhua” የተባለው የሚዲያ ተቋም በየቅደም ተከተላቸው፤ “ኢትዮጵያ ከጎረቤት ሃገራት ጋር የተሻለ ትስስር መፈለግን እያሳዩች ትገኛለች” እንዲሁም “ኢትዮጵያ የአፍሪካ አህጉራዊ የነጻ ንግድ ቀጠና ስምምነትን እንደምታጸድቅ ጠቅላይ ሚኒስትር ዶ/ር አብይ አህመድ አስታውቀዋል” የሚሉ ሐተታዎችን አቅርበዋል።

ጠቅላይ ሚኒስትር ዶ/ር አብይ ወደ ኬንያ፣ ሱዳንና ጅቡቲ በመጓዝ ከሃገራቱ ጋር መልካም ትስስርን የመፍጠር ህልግቸው በርካታ የወደብና የንግድ ትስስሮችን በመፈራረም ትርጉም ያለውና ጠንካራ ትስስርነትን ለመፍጠር እየቻሉ ነው። እንዲሁም በአፍሪካ ኢኮኖሚክ ኮሚሽን የአህጉሪቱ የፋይናንስ ሚኒስትሮች ስብሰባ ላይ ጠቅላይ ሚኒስትሩ የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ ንግድ ስምምነትን አገራችን እንደምታጸድቅ ተናግረዋል።

ይህም እንደ አገር ተጠቃሚዎች የሚያደርገን ነው። እስካሁን ድረስ ስምምነቱን 44 የአፍሪካ አገሮች ፈርመውታል። ሀገራችንም ስምምነቱን ከፈረመች ተጠቃሚ ትሆናለች። የዚህ ጽሁፍ ዓላማ ‘ከስምምነቱ ምን እንጠቀማለን?’ የሚል ጥያቄ በማንሳት ምላሽ መስጠት ነው።

እንደሚታወቀው ሁሉ የቅርብ ጊዜ መረጃዎች እንደሚያሳዩት በአፍሪካ ሀገራት መካከል ያለው የእርስ በእርስ የንግድ ግንኙነት 16 በመቶ ገደማ ነው። ይሁን እንጂ፤ ይህ አሃዝ የአውሮፓ ሀገራት የእርስ በእርስ የንግድ ግንኙነት ከደረሰበት 60 በመቶ ጋር ሲነፃፀር አነስተኛ ነው። በመሆኑም የአፍሪካ ሀገራት ከስድስት ዓመት በፊት ከአውሮፓውያን አቆጣጠር ከ2012 ዓ.ም ጀምረው አህጉራዊ ነፃ የንግድ ቀጠና ለመፍጠር ሃሳብ አቅርበው መወያየታቸው ይታወቃል።

ይህን ስምምነት ከፈረሙት ሀገራት ግማሽ እና ከዚያ በላይ ያህሉ የሀገራቸው ህግ አድርገው ካፀደቁት፤ ተግባራዊ መሆን እንደሚጀምር በጉዳዩ ዙሪያ የወጡት መረጃዎች ያስረዳሉ። ስምምነቱ አገራት ከሌላ የአፍሪካ አገር በሚያስገቡት ሸቀጥ ላይ ከጣሉት ቀረጥ ውስጥ 90 በመቶን እንዲያነሱ የሚያስገድድ ነው።

አንዳንድ ባለሙያዎች እንደሚገልጹት፤ ኢትዮጵያ በአሁኑ ወቅት መዋቅራዊ የምጣኔ ሃብት ለውጥ ለማድረግ እየተንቀሳቀሰች በመሆኑ አሁን የፈረመችው ነፃ የንግድ ቀጠና ስምምነት በቀጣይ ዓመታት ለማምጣት ላሰበችው ዓላማ ፋይዳው የላቀ ነው።

አገራችን ግዙፍ የገበያ ድርሻ የሚፈጥረውን ስምምነት መፈረሟ አሁን ላይ ያለውን ምቹ ሁኔታ ተጠቅመው የሚመጡ አለም አቀፍ ኩባንያዎችን ፍላጎት የሚያሳድግ ነው ብለዋል። ይህ ደግሞ የአገራችንን የውጭ ቀጥታ ኢንቨስትመንት ፍላጎት በቀጣይ አራትና አምስት ዓመታት ውስጥ ሊያሳድገው ይችላል።

አገራችን በማምረቻው ኢንዱስትሪ ዘርፍ ምቹ ሁኔታ ያላት መሆኑ ስምምነቱ ተወዳዳሪነቷን ከፍ የሚያደርገው ነው። ስምምነቱ ለኢትዮጵያ ፈጣን ጥቅም የሚያመጣና በቀጣይ ዓመታትም ትልቅ ጥቅም ያስገኛል። ለዚህም በግብርና ምርቶች ላይ እሴት ለመጨመር የሚደረገው እንቅስቃሴ ሲጠናከር፤ ይህ ግዙፍ ገበያ ለአገሪቱ አስተዋፅኦው ሰፊ ነው።

እርግጥ አገራችን በማምረቻ ኢንዱስትሪው ዘርፍ የአፍሪካ ማዕከል ለመሆን በዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ የጣለውን ግብ ለማሳካት በሁሉም የሀገሪቱ አካባቢዎች የኢንዱስትሪ ፓርኮችን እየገነባች ነው። ወደ ስራም ገብተው የውጭ ምንዛሬ በማስገኘት ላይ የሚገኙም አሉ።

በተለይ በሁለተኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ተይዞ በመተግበር ላይ ባለው ትልም ሀገራችን የመጀመሪያ ደረጃ መካከለኛ ገቢ ካላቸው ሀገራት ተርታ እንድትሰለፍ የኢኮኖሚያዊ መዋቅራዊ ለውጥ ለማስመዝገብ ያለመ ነው። ለዚህም የማምረቻ ኢንዱስትሪው ዘርፍ ልዩ ትኩረት ተሰጥቶት እየተሰራበት ነው።

ኢኮኖሚያዊ መዋቅራዊ ለውጡን ለማስጀመር የማምረቻ ኢንዱስትሪው በየዓመቱ ቢያንስ የ24 በመቶ ዓመታዊ አማካይ ዕድገት ማስመዝገብ ይኖርበታል። በዚህም በ2012 ዓ.ም የማምረቻ ኢንዱስትሪው በአጠቃላይ ኢኮኖሚው ያለውን ድርሻ ወደ ስምንት በመቶ ከፍ ለማድረግ ዕቅድ ተይዞ እየተሰራ ነው። ይህም የማምረቻ ኢንዱስትሪው ድርሻ አሁን ካለበት በአራት እጥፍ በማሳደግ በ2017 ዓ.ም ወደ 18 በመቶ እንዲደርስ ምቹ መደላድል ሊፈጥር ይችላል።

የማምረቻ ኢንዱስትሪው የኤክስፖርት ሚና ከፍተኛ ነው። የነፃ ቀጣናው ስምምነት በኤክስፖርት ምርቶች ላይ ያተኮረ በመሆኑ ተጠቃሚነታችንን ይበልጥ የሚያጎላው ነው። ጠቅላይ ሚኒስትሩ ስምምነቱን አገራቸው እንደምትፈርም መናገራቸው ከዚህ ተጨባጭ እውነታ ተነስተው ይመስለኛል።

የማምረቻ ኢንዱስትሪውን ልማታዊ ፋይዳዎች ከግምት ውስጥ በማስገባት መንግስት ብርቱ ርብርብ እያደረገ ነው። በተለይ የኢንዱስትሪ ፓርኮች ልማት ማንኛውም ሀገር በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊና በፖለቲካ መስኮች ሁለንተናዊ በሆነ መልኩ ተጠቃሚ የሚያደርግ ነው። ልማቱ እንደ ጨርቃጨርቅ በመሳሰሉ ቀላል የማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ በርካታ የስራ ዕድል የሚፈጠር እና የውጭ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንትንም በስፋት መሳብ የሚችል ነው።

ይህም የህዝቦችን ተጠቃሚነት ከፍ የሚያደርግ ከመሆኑም በላይ፣ የውጭ ምንዛሬ በማስገኘት ረገድም የራሱን ሚና ይጫወታል። ከዚህ ጎን ለጎንም የቀላል ማኑፋክቸሪንግ ልማቱን ያፋጥናል። ይህም በነፃ ቀጣናው ስምምነት መሰረት አገራችን ጠቃሚ ሚና እንዲኖራት የሚያደርግ ነው።

ያም ሆኖ የአፍሪካዊያን ወደ ነፃ የንግድ እንቅስቃሴው ውስጥ ከመግባታቸው በፊት ሊያሟሉት የሚገባ ተግባር አለ። በአፍሪካ ህብረት ድረ ገፅ ላይ የሰፈረው መረጃ እንደሚያመለክተው፣ አፍሪካ በአሁኑ ወቅት የምታደርገው እንቅስቃሴ ወሳኝ ነው። አህጉሪቷ የተከፋፈለችባቸው ክፍለ አህጉራዊ ተቋማት አንድ የምጣኔ ሃብት ውህደት ለመፍጠር ራሳቸውን በመሰረተ ልማት ይበልጥ ማስተሳሰር ይኖርባቸዋል።

ኢትዮጵያ ከቀጠናው አገራት ጋር በመሰረተ ልማት እየተሳሰረች ነው። ከጂቡቲ፣ ከሱዳን፣ ከኬንያና ከሌሎች አጎራባቾቿ ጋር የምታደርገው የመሰረተ ልማት ስምምነት ገቢና ወጪ እቃዎቿን በፍጥነት በማመላለስ ከስምምነቱ ተጠቃሚ የሚያደርጋት ከመሆኑም በላይ፣ አገሪቱ በሂደቱ የሚጠበቅባትን ድርሻ እንድትወጣ ያስችላታል።

ከዚህ ተጨባጭ በመነሳት አገራችን የምትገኝበት ቀጠና በራሱም በርካታ ሀገራት በመንገድ እና በባቡር ትራንስፖርት እየተሳሰሩ ነው። በአፍሪካም ባለፈው የመሪዎች ስብሰባ ወቅት የአፍሪካን የአየር ክልል ለአፍሪካዊያን አየር መንግዶች ነፃ እንዲሆን ተስማምቷል። ይህ ሁሉ በድምር ውጤትነት ሲታይ ኢትዮጵያ ስምምነቱን ለማጽደቅ መዘጋጀቷ ተጠቃሚ እንደምትሆን ለመገንዘብ አያዳግትም።